

Igor Pleška

Igor

LAMUTOV LIKOVNI SALON
KOSTANJEVICA NA KRKI
SLIKARSKA RAZSTAVA
IGORJA PLEŠKA
APRIL — MAJ 1971

ČLOVEK IN MORJE

Če res je narave in bajnega carstva morja gospodar, naj človek ne zabi prisluhniti temu prelepemu svetu za mnoge zastrtemu v voda mogočnem tajinstvenem varstvu! ...

(I. P.)

Akademski slikar Igor Pleško predstavlja na tej razstavi slike zadnjih treh let: ciklus obmorskih krajin (1968), morske faune (1969) in morske faune (1970). Petdeset oljnatih podob predstavlja smiselna nadaljevanja slikarjevih prizadevanj prikazati na specifičen slikarski način motiviko na temo Človek in morje. Prvi ciklus obsega pokrajinske obmorske motive, ki kažejo človeško tendenco po izključanju človeka iz barvno svetlobnega slikarjevega iskanja. Pleško je v teh krajinah skušal ustaliti elementarne odnose, poglobiti pristnost, ki jo še ohranja obmorska pokrajina na otokih, kamor še ne seže poplava civilizacijskih, tehničnih in turističnih rekvizitov do take mere, da bi okolje izgubilo svojo prvobitno fiziognomijo. Kot pravi sam je »iščoč izpoved slikarja na otoku Silbi ostal sam s hišami in ladjicami, čolni, morjem in skalami ob katerih je lahko duhovno zaživel, razmišljal in doživljal«. Ta prva faza odraža težnjo po ustvarjenju atmosfere obmorskega kraja z intezivnimi barvami, v utripih barvnih odnosov in kontrastov pisanih objektov čolnov, skal in hiš v pristanu in spet na drugih slikah harmonično opoldanske tišine ob bonaci in vročični pripeki. Odsotnost človeka na teh slikah kaže na svojski pristop. Razvozljati ozadje te popolne odsotnosti človeške figure, ki naj bi samo motila skladnost osamljenega kraja v času, na nam omogoča za naslednji ciklus morske faune iz leta 1969. Dela te druge faze tvorijo specifično in pri nas sploh nenajeto temo — morski živalski svet. Igor Pleško prinaša s svojo živo barvno govoricu prizore umirajo-

čega in mrtvega morskega sveta, vodne živali, ki jih postavlja ob nožu, tu gre za človekovo nasilno prisotnost v svetu morske faune, pred človeka, kot da bi bila to edina možna človekova signatura. Slikar Pleško kaže odpor do te edine rešitve in v številnih, barvno bogatih slikah razloži gledalcu zakaj hoče vsaj na slikah zadržati lepoto teh iz njihovega sveta ugrabljenih morskih bitij. Kot spoznamo se skriva za navidezno površinskim barvnim bogastvom smiselno ozadje, ki je sillilo slikarja v določene kompozicijske rešitve. V Pleškovem slikarstvu tako vidimo zanimivo prepletanje oblikovnih in vsebinskih teženj in uspešno reševanje nasprotij pri vsklajevanju obojega v višjo vrednoto. Poglobiti se moramo v samo bistvo slikarske problematike, ki nam jo ponuja slikar z besedami: »Oba ciklusa (1969 in 1970) sta enota, ker najnovejši dopolnjuje prejšnjega, ga obogatuje in predstavlja rešitev v odnosu do prvega (1968) in pomembno nadaljevanje drugega (1969), istočasno pa predstavlja globlji odziv na tako specifično in pri nas komaj obdelovano temo. Z njo in skozi svet morskih živali hočem predstaviti človeku utripe njegovega lastnega življenja, njegovo rast in padec. Ko unodobljam vedno enake ribe, enake živali, se mi oblikuje tudi vedno isti tematski krog: ribiči prinašajo ribe, rake, hobotnice, jastore, morsko divjad.« Pleškovo slikarsko izhodišče so sveže ribe v polni krasoti in blestečih ortenkih katere sončna svetloba oblije s svojim žarom, jih pa v kratkih urah dokončno oroča življenja in lepote. Ta izreden fenomen skuša slikar ujeti v napetem doživljanju in prenesti na platno v čim ustrežnejšem prikazu. Razstava 1969/70 na to temo je bila odraz dramatičnega doživljanja usode teh živali, ki v polni luči sončne svetlobe izaublejajo svoje življenje tako da morajo naslikane odsevati le varljivo lepoto, ki zakriva popolno uničenje. Slikar sam nadaljuje »v najnovejših delih nisem več tako trpek, ampak mnogo bolj sproščen. Izraz

na mojih slikah je manj tragičen, zato pa slikarsko bogatejši. Tudi kompozicija je dognanejša. Vse to so mi dale izkušnje iz prejšnjega leta in ker sem delo nadaljeval z vso intenzivnostjo, sem dosegel kompozicijske in barvne rešitve, ki so svojevrsten svet, ki ni neposreden prepis narave, temveč svet, ki odraža odločno samostojnejši videc, izraz in sožitje v samostojno kompozicijo prevedenega tihožitja.« Večji formati slik v katerih je bil v prejšnjem ciklusu močno fauvistično razporejeni so v najnovejši dobi (ocenjuje interpret loške razstave. A. Pivlovac) pridobili z umirjeno prelestnostjo barvnih nians in harmoničnimi pasajami barvnih področij. Morski svet je tako obnovil v specifičnem barvnem in kompozicijskem jeziku, kjer ni več analogij s pokrajino. Avtor pravi: »Ta svet je svet zase in vzdrži vsako primerjavo

s pokrajino. To je svet iz morja dvignjen zdaj skozi ravno, kot zrcalo gladko bonace in spet drugič iztrgan penešim valovom.« Ta svet zaživi pred nami v Pleškovich slikah v luči novega življenja, ki ga je slikar pretil v tihožitja. Naj zaključimo s slikarjevimi zaključnimi mislimi, ki jih je izrekel ob otvoritvi k svoji lastni razstavi v Kostanjevici: »Ta razstava naj bi bil tih, skromen pomenek vsakega z njim samim. Slike naj le pobujajo občutke, bojazni, grozljivosti, katere nadigra lepota: barv, prehodov, nians, tistega, kar kot koprena dela življenje prijetno videznost, videz, ki je prijeten, čeprav se zavedamo, da vara. Ker ljudski rek pravi, da resnica v oči bode, sem izbral lepoto barv, s katerimi sem prekril resnico, ki tiči za vsem tem ... Lovim na žive barve in pojem pesem ugaslemu življenju.«

RAZSTAVE:

- 1954 samostojna razstava v Kranju (Prešernova hiša)
- 1956 sodelovanje na razstavi gorenjskih likovnikov v Kranju (Prešernova hiša)
- 1956 samostojna razstava v Kranju (Prešernova hiša)
- 1959 samostojna razstava v Kranju (Prešernova hiša)
- 1959 samostojna razstava v Mariboru Umetnostna galerija
- 1960 sodelovanje na razstavi make'onske likovne kolonije v Prilepu. Skopju in Ljubljani (Jakopičev paviljon)
- 1969 samostojna razstava v Ljubljani (Koncertni atelje DSS)
- 1970 samostojna razstava v Kranju (Galerija v Mestni hiši)

1971 samostojna razstava v Škofji Loki (Loška galerija na gradu)

samostojna razstava v Lamutovem likovnemu salonu v Kostanjevici

ŽIVLJENJEPIŠNI PODATKI:

Igor Pleško, akademski slikar in profesor je bil rojen v Ljubljani 14. VII. 1924. Leta 1951 je končal specialno šolo za o'ljno slikarstvo pri prof. Gabrijelu Stupici, leta 1953 specialno šolo za fresko pri prof. Slavku Pengovu. Leta 1960 je postal magister čiste filozofije na Filozofski fakulteti v Beogradu. Pred vstopom na akademijo je obiskoval štiri leta slikarsko šolo mojstra — impresionista Mateja Sternena. Deluje kot profesor umetnostne vzgoje in filozofije na gimnaziji v Ljubljani.

NASLOV: Ljubljana, Breg 22

**SEZNAM SLIK NA RAZSTAVI
IGORJA PLEŠKA**

1. RAK, 1969, olje na platnu, 40 x 30
2. RIBICE, 1969, olje na platnu, 40 x 30
3. RIBICE NA BELEM, 1969, olje na platnu, 40 x 30
4. MALI RAROG Z ZVEZDO, 1969, olje na platnu, 48 x 30
5. DIVJAD III, 1969, olje na platnu, 40 x 30
6. SARDELE NA GRADELI, 1969, olje na 40 x 30
7. RIBICE NA RJVAVEM, 1969, olje na platnu, 40 x 30
8. MAČKA IN RIBICE, 1969, olje na platnu, 40 x 30
9. MRTVA ŠKARPINA, 1969, olje na platnu, 40 x 30
10. RIBICE NA ZELENEM, 1969, olje na platnu, 40 x 30
11. DREVORED OB MORJU, 1969, olje na platnu, 40 x 30
12. STARE OLJKE OB OBALI, 1969, olje na platnu, 60 x 48
13. MORJE SKOZI OLJKE, 1969, olje na platnu, 75 x 30
14. POGLED Z DVORIŠČA, 1968, olje na platnu, 60 x 48
15. TIHI PRISTAN, 1968, olje na platnu, 60 x 48
16. POMOL V PRISTANU, 1968, olje na platnu, 60 x 48
17. DVORIŠČE Z BRAJDO, 1968, olje na platnu, 60 x 48
18. DVORIŠČE V RDEČEM, 1968, olje na platnu, 60 x 48
19. ČOLNI IN HIŠE, 1968, olje na platnu, 60 x 48
20. V PRISTANU, 1968, olje na platnu, 60 x 48
21. HIŠA OB MORJU, 1969, olje na platnu, 40 x 30
22. RDEČA DINJA S SARDELAMI, 1970, olje na platnu, 48 x 40
23. SKLADA MAČKA IN KOVAČ, 1970, olje na platnu, 75 x 58
24. VELIKA KOMPOZICIJA Z RAROGOM, 1970, olje na platnu, 96 x 48
25. TRI SALPE, 1970, olje na platnu, 75 x 58
26. ELEKTRIČNI SKAT IN OSLIČ, 1970, olje na platnu, 60 x 48
27. MORSKI PES Z UŠATO, 1970, olje na platnu, 75 x 48
28. VELIKI RAROG I, 1969, olje na platnu, 75 x 48
29. VELIKI RAROG II, 1969, olje na platnu, 75 x 48

30. VELIKA KOMPOZICIJA RIB Z GROZDJEM, 1970, olje na platnu, 96 x 58
31. VELIKI JASTOG, 1969, olje na platnu, 75 x 58
32. VELIKA KOMPOZICIJA RIB S POLŽEM, 1970, olje na platnu, 96 x 58
33. ŠKARPINA II, 1969, olje na platnu, 60 x 48
34. HOBOTNICA Z LUBENICO, 1970, olje na platnu, 75 x 48
35. TIHOŽITJE S KOVAČEM, 1970, olje na platnu, 60 x 48
36. ŠKARPINA III, 1969, olje na platnu, 60 x 48
37. MAČKA IN RIBE, 1969, olje na platnu, 75 x 48
38. KAŠETA Z RIBAMI, olje na platnu, 60 x 48
39. HOBOTNICA I., 1969, olje na platnu, 75 x 48
40. VELIKA KOMPOZICIJA S ŠKARPINAMI, 1970, olje na platnu, 96 x 58
41. RAKOVICA IN SADEŽI, 1969, olje na platnu, 60 x 48,
42. ŠKARPINA I, 1969, olje na platnu, 60 x 48
43. RAGOG S SADJEM, 1970, olje na platnu, 40 x 30
44. DVE MAČKI S SARDELAMI, 1970, olje na platnu, 58 x 30
45. TRIJE, 1970, olje na platnu, 40 x 30
46. SARDELE Z DINJO, 1970, olje na platnu, 48 x 30
47. RIBE SARDELE IN VRČ, 1970, olje na platnu, 48 x 40
48. DVA ZOBATCA IN RIBE, 1970, olje na platnu, 75 x 58
49. DIVJAD I, 1969, olje na platnu, 75 x 48